

Havonként megjelenő társadalmi és vallási képes folyóirat,
melyben mindenekelőtt a kisujszállási reformált egyház híveihez, de más helyeken lakozó
embertestvéreikhez is szól:

TÖRÖK IMRE kisujszállási ref. lelkipásztor.

1909.

Boldog új évet!

Ez van írva elmosódó, halvány betűkkel azon képre is, mely e kis ujság első lapján, itt soraim közelében látható.

Boldog új évet! — Hányan leírták, hányan kimondták ezt az új 1909-edik esztendő kezdete táján. Hányan! Sokan szokásból, divatból csak. Kazalszámra ment a sok üdvözlő levélke — postáson csapás, állampénztárnak nyereség! — boldogtól boldogtalanhoz és megfordítva. Halálos ellenségek is irtak egymáshoz ilyesmit.

Boldog új évet! Hogy értik ezt a legtöbben? Ugy, hogy legyen buza sok; legyen gyümölcs ág-leszakadásig a fákon; kilogrammos, meg nagyobb szőlőfürtök a szőlőtőkén. Meg pénz; magas ára a gabonának. Mint az egyszeri

panaszkodó ember idejében, most is úgy legyen: a kinek mondták váltig, hogy termett buzája, bora elég, az ólban is van hizó, a tehén is megellett . . . minden van. »Igen, de — mondá az örökös panaszfi — nem termett mákom!« Hát adja Isten, hogy így legyen; minden legyen, csak mák ne, sőt még az is legyen. Ráfér egy kis igaz jó világ a magyarra!

Meg aztán — így értelmezik sokan a boldog uj esztendőt: legyen jó egészség, — férjhez menjen a lányom, házasodjék meg a fiam, legyen lakodalom hegyen-völgyön, esengős szánkókkal, keszkenős lovakkal, virágosbokrétás vőfi-emberekkel, a cigány is hadd nyűjje a vonót: ez a boldog uj esztendő! Hát legyen meg ez is, bánja a szösz!

No meg, hogy ne legyen csete-paté odalenn Montenegró táján. Szegény magyar fiuk vére be ne tarkázza a fekete hegyeket. A szerb fenje a kését sertéseire, ne köszörülje kardját jó magyar fiuk ellen. És ne fészkelődjék ellenünk, se talján, se muszka. Jaj, báresak lenne baj! Ne látnánk könyeit az édes anyáknak fiaik miatt, kik csatatéren haltak; rá se borulhattak, mikor végsőt lehelt. Jaj, csak ne is legyenek ifju özvegyek, kicsi árvák; pokol vigye el azt a rettenetes háborút; óh csak az ne volna! — Ha csakugyan megusznók nélküle az* uj esztendőt, az lenne csak a boldog uj év!

Igaz, de édes Atyámfiai! én még mindig nem egészen ezen a hitvalláson vagyok. Nekem még volna valami egyéb kívánságom, jó kívánságom, az uj esztendőre. Előre kitaláljátok, hogy miben töröm a fejem. Pap írja, — igaz! De lássátok, ki parancsolja ezt nekem, hogy irjam, — a saját lelkem ismeretén

kivül, ki és mi parancsolja. Senki. — S ki fizet érte? — Én ami pénz begyűl a »Szeretet«-re, a nyomdásznak adom, meg a laphordónak, meg a postának; nem tartok meg egy árva fillért sem magam számára. Nem parancsolatra, nem pénzért tehát, hanem igaz lelkem szerint, lelkem közepéből szakítva a kívánatot, — a jó kívánságot: ide jegyzem. Azt kívánom, — ennél jobb kívánságom az én testvéreim, magyar református testvéreim számára nem lehet: kerüljenek elő a pókháló alól, a porréteg alul a bibliák, a zsoltárok, a Keresztyén Tanítások! Minden atya, anya egy-egy pap legyen, minden ház templom és minden családi tűzhely egy-egy oltár. Minden sziv becsületben tartsa Isten dolgait. A gyermekek tiszteljék atyjukat — anyjukat. A hitvestársak ne összeláncolt rabjai legyenek a sorsnak, hanem: hitvestársak. Az ember ne bántsa úgy egymást, vagy még ugyabban, mint az erdőnek vadállata. Legyen mi kőfalainkban esendesség és jó békesség; a lelkekben hit, a szivekben remény, az ajkakon imádság — nem, káromlás és nem panasz . . . Így képzelem én a boldog uj esztendőt.

És ilyet kívánok minden ember-testvéremnek, minden háznépnek, minden gyülekezethez szivemből — lelkemből!

T. I.

A „Szeretet“ negyedik évfolyama.

Ezzel a számmal kezdődik. Három év van a hátunk mögött. Ha e mostani számot is hozzáveszem: 91 ezer példányban ment már a szivekhez a »Szeretet« szava. — Nem lehet meg-

mérni azt a lelki hasznot, mely e 91 ezer ujságszám nyomában felsarjadhatott.

Hogy e lapra szükség van, nagy szükség van, bizonyítja az elmúlt három év s az a körülmény, hogy Kisujszállás város derék közönsége 900 koronánál többet gyűjtött rá össze csak az elmúlt esztendőben.

A szerkesztő még ez évben is ingyen fog dolgozni.

Előfizetési díj? Ki mennyit adhat. Isten kegyelme legyen a szivünkön!
T. I.

A királyfi és a Királyok királya.

Irtta és egy vallásos-estélyen felolvasta: **Török Imre.**

*Tündérszárnyon, te bűvös képzelet,
Ragadj el engem messze-messze tájra,
Holott a Gangesz lágyan ömledsz,
S habok fölött ring a lótosz virága;
Hol illatos lég enyhe árja leng
S himes madár száll a rózsák felett,
Hol Ezeregyének meséje zeng:
Fogadd be lelkem, bűbajos kelet!*

*Ott-ott kelet virágos ligetében,
Mondjuk, úgy két s fél ezredév előtt
Három nagy ékes arany palotában,
Aranybilincses gyönyörű rabságban,
Ott élt Siddháttho herceg, a királyfi.
Ha fák hajlongtak fuvó hideg szélben:
Ott benn langylegű arany palotában
Selymes mezű lányok kerengtek a táncban,
— A földi szivnek öröme ezt látni! —
— Nézte is, nézte — atyja úgy akarta —
Hadd örüljön Siddháttho, a királyfi.*

*Jött másik évszak, mikor palotatetőig
Leérték a terhes nagy föllegek
S tükrös vizek feküdtek szerteszét*

*Boldog sakyók országa felett.
Másik aranyormu nagy palotában
Száz hárfa hurja zendült most zenére
Csak hadd kerengjen — atyja úgy akarta! —
Siddháttho, szép királyfi vére. —*

*Majd áradt a szivárványos verőfény,
Rózsát fakasztott a tündérliget
S hűvös barlangnak titkos rejtekén
Öntött a kutfő lágú csergő vizet:
A herceg meg — más kastélyába mén.
Minden oly lenge, minden oly szép ebben,
Mint egy virágékes ligetben . . .
Mondok: rózsás berek a palotája!
Doboghatott hát, verhetett vidáman
Siddháttho szive tája.*

*De bár ékes mind-mind a palota,
Virult virág és csergett a patak:
Szegény királyfi boldog sohse volt,
Atyja akarta: rab volt, rab maradt;
Kiszállni csak egyszer, óh egyszer is
A szépnél szebb palotából, ligetből
Mert hogy nem volt szabad.*

*De mégis egyszer: Tschannó, hü kocsis,
Selyemszőrű, lángvérű paripákon
Kivitte a világba a királyfit,
Hadd lássa, tudja, a mit áhít . . .
Itt benn zene zeng és virul virág:
De odakünn is van ám még világ!*

*S im egy öreg jött szembe vélek épen,
Szegény öreg, botja a támasza.
Köny csillant a királyfinak szemében . . .
S szólott: »Ez agy mindig ilyen vala?«
»Minő te vagy, uram! — olyan volt régen.«
Mond Tschannó — búval hangja zengzetében.
. . . És forrni kezdett Siddháttho agya.*

*Majd máskor ismét is csak befogá
A hü Tschannó négy selymes — szép lovát
És mintha szárnya kelne mindeniknek,
Szálltak, repültek el tovább-tovább.*

Kérem minden embertestvéremet, ki ez ujságocskát kezébe veszi, hogy annak cikkeit ne csak úgy olvassa, mint más ujságéit szórakozásra, hanem komoly figyelemmel, nem annyira szemmel, mint inkább szívvvel, s próbáljon valamit, akármilyen csekélységet tenni azon nemzetmentő és egyházmentő ügyekért, melyeket fejtegetünk.

»Tschannó megállj!« — szólt a királyfi most
 És könyes szemmel csak néz-nézeget:
 Egy bélpoklosnak bőre, mint a hó,
 Nézd, Tschannó, nézd e szegény beteget!
 Mondsza, e beteg tán így született? . . .
 Mindig ilyen vala?
 És hallszik erre hü Tschannó szava:
 »Még nem is régen,
 Minő te vagy, uram, oly ép volt épen!«

Harmadszor is harmadik palotából
 Siddhatthó meg Tschannó kimentenek;
 Lovuk patája lágyan csattogott
 Virágtarkázta hímestű rétet felett,
 »De jaj, mi az . . . ott . . . az ut bokra táján?
 Ember? Oh Tschannó, mond nekem!«
 »Uram, királyfi, oszló holttetem!«

»Ah, hát az élet ez, nem amit éltem?
 Elszörnyed lelkem szörnyű földi léten.
 Nem az való, mit benn láthattam én,
 Hol minden csillog, minden pompa fény . . .
 Ez hát az élet, mit künn láthatok:
 A béna agy . . . beteg . . . oszló halott!?
 Tschannó, én szertetépem bársonyom,
 Aranyékem hadd szórom a habokba,
 Megfulladok a selymen, bársonyon,
 El palotámból, ha kell: szökve — lopva.

Elmegyek, el, ruhát — sorsot cserélek:
 Így lesz életem szabad, meg boldog élet.
 El a magányba, hol bölcs remetéek
 Az életet gyűlölni megtanulják.
 Lakásom legyen a hegyszakadék,
 Járjam a mély erdőknek rejtek útját.
 Hisz' itt e szörnyű földi küzdterem
 Fény vagy nyomor, mind lelki kint terem,
 S a boldogság előbb nem teljesül,
 Csak akkor, ha létünk megsemmisül.

S így tett . . . im a szép ifju hercegasszony,
 Yasodhará csak özvegyen maradt.
 Hogy könyvet a bucsuszó ne fakasszon,
 Ment Siddhatthó az éj homály alatt:
 Felnyergelé Kanthakót, jó lovát,
 S hü Tschannóval mentek tovább-tovább.

Minek fonnám még a történetet?
 Királyfiból világ szegénye lett.
 Így érte el Siddhatthó álmait:
 Istenséggé emelte őt a hit
 S imádja a bűbajos napkelet.

Ne zengd, ne zengd tovább már énnekem,
 Szívüvölő mesés történeted',
 Szebbet, dicsőbbet mond majd énekem,
 Ha hallgatnád szívvel tovább, neked.

Hol csillagokkal van kirakva
 Fejed — szived fölött az égi táj,
 Ott lakik egy nagy Királynak Fia,
 Maga is nagy Király.
 Fején a nap- a gyémánt-korona,
 Udvari népe angyalok sora,
 Tündöklő palotája a menny,
 Aranyfelleg vállainak palástja,
 Dicséri őt Szeráfok harsonája
 Örökké odafenn.

Egyszer régen
 Idők teljességében
 — Kétezer éve lesz maholnap —
 Lejött — leszállott,
 Sorunkba állott:
 Közénk valónak,
 Láttá az égből: a sirnak szélén
 Görnyedve járó öregget;
 Láttá: a betegek ajka, szive
 Kinok közt eleped;
 A szegényt, árvát,
 Kit senki nem lát,
 Királyi szívével megszánta,
 S öltözve emberi formába
 A földre szállt:
 Nézzétek a Királyt!

— — — — —
 Láttá a bűnöst, aki bűnbe' meghalt;
 Láttá a sok koporsót, ravatalt:
 S hogy meggyógyítsa a világot,
 A földről szállott.

Siddhatthót ajkad hát ne emlegesse,
 Valóság kell a szívnek, nem mese:
 Krisztus Jézus érted is született,
 S óh mennyit szenvedett!
 Mérd meg, ha tudnád, szent szeretét,
 Kinek testét poroszló törte szét;
 Mérd meg, ha tudnád szent szeretét:
 Bűnösökért keresztre hogy szegezték,
 A szent Örökkévalót eltemették.
 De im a sirnak zára megtörött:
 Értünk a sírból kikelt, visszajött.

Nem érzitek-é, hogy ha összedobban
 Szent érzelben a szív, a Krisztus ott van?

*Nem érzitek-é, ha jót akarunk ;
Ha van szegényhez, árvához szavunk ;
Ruhát ha vet egy sziv a meztelennek :
Krisztus jelen meg !*

*Nem érzitek-é, hogy Ő van velünk,
Ha az Égért, ha az Országért
Egy porszemet odább teszünk ?
Ugy érzem, lelkemben érzem,
Midőn megtelt ez a halló-terem :
Hogy itt is, most is Krisztus van jelen.
Nyissatok ajtót, nyissatok szivet,
Most is beléphet,
Ezt mondván: Békesség tinéktek !*

*Király, Király, várunk mi téged ;
Csillagsugáron szállj le hát !
Törött istálló a szivünk, Tenéked
Egész lelkünkkel adjuk át.
Éjbe esendülő égi hanggal
Ne csak Boáz mezőin zengjen angyal.
S kí leszállottál a világra,
Izsai törzsének virága,
Ha zeng karácsonyi szent angyalének,
Szülessél ne csak a Dávid földjének :
Szülessél, óh Uram, nekem :
Szívem legyen ma Bethlehem . . .
S minden lélekbe is beszállj,
Királyoknál nagyobb Király !*

Megöltek egy legényt.

Az ujesztendő első napja nagy fájdalmat hozott egy családra itt a mi városunkban. Koresmában kártyázott a legénység. A kártyából veszekedés, verekedés lett s egy husz esztendő ifju ember, atyjának büszkesége, az élet harcában már segítsége — édes anyjának öröme, reménye, — hat testvéreinek szerető testvére, édes kincse, — összezuzott fővel terült el a havon; harmadnap temették. —

Jaj beh szomorú temetés volt. Kemény hideg nap, fújt az erős szél, fejünk felett vastag, sűrű-felleg — lábaink alatt a holt föld téli szemfedője: a hó. Varjak kerengtek a temető nagy kopár akácfái fölött. És zengett a bus halotti ének a temetői halottas

ház előtt. . . . Szomorú hajlék ez, melyből szerencsétlen véget ért testvéreinket szoktuk eltemetni. Az édes anya ágyba rogyott lelki kinjai között, édes fia koporsója mellett ott se állhatott; az édes atya ott sirt, hangos zokogással; a testvérek, még a katona vitéz is, a koporsóra rogytak, ráborultak. — Százszámra voltunk ott, pedig ugyancsak messze van a temetőnk — és süvöltött a fagyasztó szél. A testünk reszketett, a lelkünk vonaglott: imádkoztunk. Hejh, be nehéz máskor is, de kivált ilyenkor, papnak, szószólónak lenni! — Imádságomban azt fejtegettem, hogy e gyásztörténetben ki lehet a bűnös? Azok-e, kik már a börtönben ülnek, maguk, családjuk, városunk gyalázatára? A tettesek. Vagy tán a szegény fiú, ki összezuzott fejjel, boncolt testtel feküdt ott előttünk a koporsó fedele alatt? Aki otthon tölthette volna anyjával, atyjával, testvéreivel az új esztendő első alkonyatát, a családi tűzhely melegénél, nyájas lámpafénynél s nem is merészlem tán ideírni sem: kinyitott biblia, meg a zsoltár mellett; — s inkább vágyott a szerencsejáték asztalához, büzhödt levegőjü, borgözös korcsmaszobába, — s így jutott halálba!

Vagy tán mi magunk vagyunk a bűnösök: atyák, anyák, tanítók, meg papok, meg az egész társadalom, kik elnézzük, hogy a gyermekifju már idő előtt romlásba rohanjon; s eltűrjük, hogy a lelkipusztulás fertőjébe merüljön. Nevetve nézzük, ha az iskolából kikerült suttyó-gyerek bort, pálinkát összevissza iszik, pipából koptol, káromlást szór s időelőtt paráználkodik s előbb meghal lelkileg, erkölcsileg, mint a testi halála elérkezik.

A sirnál nem annyira, mint lelkész, de mint ember, újra szóltam egész lényemben megindulva és felkértem a meghatottság ama perceiben a gyásznépet, különösen a nagyszámmal jelenlevő ifjakat, hogy ne érzük be azzal, miszerint e szomorú esetet

nehány napig emlegetjük: hogy történt, mint történt? — hanem komoly tanulságot vonjunk e történetből és itt a fagyos rögi sirhant felett keljen lelkünkben elhatározás, erős szándék, hogy: ezután vigyázunk és imádkozunk.

A többi mondanivalóim az itt következő cikkben olvashatók.

Keresztyén ifjusági egyesület.

Szózat a néphez!

Egy szavam van hozzád magyar református nép, gazdagabb és szegényebbhez egyaránt. A szó itt, nálunk magyaroknál szokatlan, ismeretlen dologról beszél; de jót akar, — olyant, a mi más népeknél már régen gyakorlatban van és kiszámíthatatlan áldást áraszt.

Szómat intézem elsősorban a szülők-höz, kiknek felnőtt fiaik vannak; azután ő általok az ő fiaikhoz

Fiaitok, gazdálkodással és földműveléssel foglalkozó nép, mit tesznek, hogy élnek az esztendőnek felében, ősztől tavaszig!? Alig valami jót, alig valami hasznosat; alig van, aki e hosszú időszak alatt hasznosan, nemesen élne.

A földművelő magyar nép legnagyobb része mélységes télen át jóformán semmit sem dolgozik. Unja magát. Az unalom, létlenség a felnőtteket viszi az olvasóköreibe politizálni, az ifjakat a bünbe. Azt tartjuk, hogy ez természetes, hogy ez nem is lehet másképen. Ősidőktől fogva így volt. A fiatalok téli hosszú estéket, meg az éjszakákat is elcsavarogják, büntányákon töltik; pusztítják, pocskolják a nyári keresményt, az apjuk vagyonát, javait, melyeket titokban dézmálgatnak, pusztítják egészségöket, erejüket, becsületöket; a legtöbb már fiatalon kiaszott csontvázvá lesz, beesett, sá-

padt arccal, fénytelen szemekkel, horpadt szük mellel, keskeny vállakkal. — Emlékezzetek az ezelőtt, 60—70 esztendővel élt legényekre és nézzétek meg a mai fiatal-ságot! Annak az életnek a következménye ez, a melyet a mostani nemzedék folytat.

El kellene vonni a fiatal-ságot ettől az élettől és rávezetni a tiszta életre; meggyőzni életének tisztátalanságáról és veszélyességéről, módot; alkalmat adni neki más élet folytatására, a mely neki válnék hasznára. — Ezt akarom én. Ezt az utat megmutatni. — Ez volna az ugynevezett ifjusági egyesület alakítása.

Szükség volna, hogy az ifjaknak legyen egy hely, a hol minden este összejöjjenek és idejüket összhangzatos énektanulással (dalárda) és jó irányu könyvek, lapok olvasásával töltsék el. Ez bizonyosan igényelne némi áldozatot. De megmentene sokat. Gondolja meg akármelyik gazda ember, hogy egy télen át mennyit költ el a fia vendéglőkben, korcsmákban! És gondolja meg az a szegényebb sorsu legény, a ki a két keze munkájával keresi életfenntartását! Nem volna-e jó, ha keresményét megtakaríthatná házassága idejére.

Egy magyar hitsorsosunk egyszer Genfben jártában, bámulva az ifjusági egyesület palotáját, kérdezte egy urtól: mennyi tagdíjat fizet évenként a fiáért. És a mint a feleletből megértette, hogy 50 koronát, szörnyen el csodálkozott. A genfi ur pedig igen egyszerű magyarázatát adta a dolognak eképen: mit gondol uram, vajjon egy jobb módu fiatalember, ha ifjusági egyesület hiányában vendéglőkbe, korcsmákba jár, csak 50 koronát költ el évenként?

Én is ezt mondom a gazdáknak. Még még annyit, hogy csak itt városunkban nézzék meg az iparos ifjakat! Milyen kevés az a gazdálkodó ifjusághoz képest; ennek nagy része is nem állandó lakos.

És ez a kevés számu ifjuság képes filléreiből egyesületi helyiséget fenntartani, sőt memsokára házat vásárol magának.

Gazda és földmives nép! Küldjétek fiaitokat! Ifjak! Jöjjetek ifjusági egyesületbe! Testetek, lelketek földi javatok megmentését munkáljuk ott!

Nagy István.

Ezt a felhívó szózatot bocsátotta ki Lelkésztársam városunk népéhez, közönségéhez. Kiszámították egyszeres nind egyházunk fitanítói, hogy 500—500 sardült ifju ember van városunkban, kiknek a saját lelkük megmentése céljából egyesülniök kellene valamely egyletféle szövetségben, amelynek helyiségeiben szórakoztató társas játékokkal (de persze nem szerencsejátékkal, kártyázással!) okos lapok, könyvek olvasgatásával, szép felolvasások hallgatásával, énekek és világi dalok (nemzeti dalaink) zengedezésével, vagy aki ért hozzá, zeneszerzészámom való játszással — közben-közben a bibliából négy-öt sor elolvasásával (hiszen a biblia a tisztaság, a jóság, a szeretet, igazság kulfeje!) ... ilyenekkel sehez hasonlatos komoly, a lélekre nézve ülitő, tápláló hasznos dolgokkal töltenék a téli estéket. Hogy mindezek helyett mi történik ma? — nem merem leírni, lángbaborul az orcám, ha a korcsmák, pálinkamérések s a tisztátalanságok helyeire csak gondolok is. Nézzétek a legtöbb ifjunak orcájára: oda van írva minden, csak olvasni kell tudni.

A napokban megjelent gyülekezetünkben az ifjusági világszövetségnek magyarországi titkára. Lelkésztársam össze akarta gyűjteni a titkár ur előadásának meghallgatására az ifjakat s össze is gyűlt a 600-ból . . . 14.

Istenem! Istenem! A többi vajjon hol lehetett. Láttam őket csapatosan itt-amott

az est homályában bujkálni az utcán, téli ködben, sötétségben, de nem szemmel látható sötétségben.

Hejh pedig jobb lett volna, ha azt hallgatták volna, amit a titkár ur beszélt. Hogy van a dolog külföldön. Három emeletes palotája van az ifjusági egyletnek, szebbnél szebb helyiségekkel: olvasóterem, játékterem, tornázó hely, fürdő stb. Van — igaz! — majd el is felejttem: imaterem is. S mint a titkár ur mondá, sohse felejttem el: mikor négy ötszáz éptestü, éplelkü ifju ember ott imádkozásra feláll, ezerszerte szebb látvány az, a szivből könnyeket fakasztó, szebb mint mikor egy regiment baka laufsrittozik.

Ejh, de ne beszéljünk erről ugy-e, Testvéreim! nincs nekünk erre pénzünk. Most is kegyes alapítóink — adományozóink — áldja meg őket a jó Isten (olvassátok el majd a 11 ezer 900 korona történetét!) adtak, adakoztak »szegények számára.« Hiszen jó, jó enyhítsük a nyomort, adjunk ruhát, kenyeret, meleg szobát; de — bizony mondom — a lelki nyomor, az erkölcsi pusztulás iszonyubb. Rettenetes! — Vajjon, jut-e valakinek eszébe, megdobban-e rá szive, hogy fiát küldje ez egylet alakulásához! Vajjon jut-e valaha eszébe valakinek, hogy ifjusági egyletre, ifjainknak — a jövődönnek megmentésére egy fillért adjon, hagyományozzon?

S ha áldoz város, vagy egyház iskolákra: harag van érte. Polgári leányiskola: nem kedves. Pedig én meg tudok 12—13 éves leányt nem egyet-ketőt, ki a legirtóztatóbb erkölcsi fertőben fuldoklik. S erre nézve nincs egyebünk egy mosolynál, meg egy sóhajtnál vagy egy fejcsóválásnál.

Nincs cselekedetünk, munkánk.

És nem felejtetem azt a történetet sem, mikor az utolsó fillérjét elitt, eldobozolt ifjat, kidobták a korcsmaajtón, mi-

kor már nem volt semmije a zsebben. Az arca szederjes-halvány, a szeme vérrel átfutott, a keze reszket . . . Tántorogva, reszkető kezekkel méregetni kezdte a korcsmaajtót: hány arasz! — S rekedten, testben, lélekben elpusztulása felett keserű lélekkel így tört ki belőle a fájdalom: hogy én kifizetem ezen az ajtón, azt még értem; de hogy hogy fert be rajta 150 hold földem, tanyám, házam, mindenem . . . nem érthetem . . . nem érthetem.

Én pedig, ki e sorokat írom, nagyon is értem.

Nem volt, aki gyermekségének, kezdő ifjúságának idején intse. Nem tudott imádkozni, templomban sohasem volt, Isten igéje még ajkán sem volt, nemhogy a szívében: s mi lett a vége?

Irhatnék még sokat, irótollamat megállítani is alig tudom. De elég, elszorult a szívem: szegény magyar népem erkölcsi pusztulásban, ifjaink nagy része fertőben.

Mit hoz ránk az ujév, mit a jövődő?

T. I.

Egy gyönyörű gondolat.

Valamelyik napon kezeimbe vettem egyik országkirü folyóiratunk egy számát s a következőket olvastam belőle lelkem álmélkodásával:

»Az emberiség története öt mondatban:

A világosság szülte az életet.

Az élet szülte az akaratot.

Az akarat szülte a bünt.

A bünt szülte a szenvedést.

A szenvedés szülte a szeretet.»

Lehet rajta gondolkozni; lehetne róla írni; lehet — majd fogok is, ha Isten éltet — ezekről predikálni.

Egy kis iskolás leány: Nagy Mariska emlékezete.

Láttátok-e, mikor a fehér őszi rózsára ráhullott a korai hó! O'yan volt a hófehér szívü, angyallelkü kis leány, halotthalvány arcal a fehér szemfedő alatt. Szegény kedves kis lány, beszédes gyönyörű szemeit beh korán lezárta! 70 kicsi társának, a polgári iskola növendékeinek énekekönnyet facsart a szemeinkből:

»Sirunk utánad . . .

Sirunk utánad! . . .«

És az édes anyja!? A gyász ruha le nem szakad szegényről. Férjét eltemette, másik kis lányát is koporsóba zárta s most nincs, nincsen többé kedves Mariskája.

Óh mi édes vigasztalónk, jó Istenünk! nézz le a bus édes anya reszkető szívére, könnyontó szemére és minden édes anyákra is, kik szívök kincseit, önmaguknál is jobban szeretett gyermekeiket a sirba elzárták, porladozni tudják.

»Vár az örök élet!«

Vargha Gyuláné urnő beszéde

az 1908. nov. 8-án Kisujszálláson tartott szeretetvendégség alkalmából.

(Folytatás.)

Kedves hallgatóim! mi bennünk nincs igazi szeretet; az emberi szeretetet ugy megmételtyezi az önzés, a hiuság és más bün, hogy az nem is érdemli meg igazán a szeretet nevet. De van isteni szeretet, amelyet Isten kész kitölteni a mi szívünkbe, nem a magunk érzéséből, vagy erőfeszítéséből, hanem a Szent-Lélek által. S miben nyilatkozik meg legnagyobb erővel az is-

Folytatás a mellékleten.

teni szeretet? Abban, hogy a Krisztus meghalt miérettünk, nem miután megigazultunk, hanem mikor még bűnösök voltunk. Gondolkoztatok-e már a fölött kedves hallgatóim, hogy mit tesz az, hogy a Jézus meghalt a bűnösökért, meghalt azokért, a kik Őt csufolták, megköpdösték, megostorozták, keresztre feszítették, s akikért Ő így imádkozott: »Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekesznek!« S meghalt miérettünk is, a kik Őt, ha nem testben, de lélekben szintén annyiszor megcsufoltuk, lenéztük, mellőztük, hitetlenségünkkel keresztre feszítettük! De Ő mégis szeret bennünket, közbejár érettünk, az Atyához akar vezetni. Óh, ha ezt a szeretetet megértjük, ha ez előtt meghajolunk, akkor önti ki szivünkbe a Szent Lélek az igazi szeretetet a mennyei Atya az Ő Szent Fia iránt és embertársaink iránt. — Hát az erőt hol vegyük? Kedves hallgatóim! Pál apostolhoz így szól az Ur a II. Korinthusi levél 12. része 9. versének tanúbizonysága szerint: »Elég neked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el«. Bennünk nincs erő, de nem is kell, hogy legyen. Az erő a Krisztusé, s Ő közli azt velünk kegyelem által. Mikor a saját erőinkben, tehetségeinkben, ékesenszólásunkban való bizakodásnak teljesen végére értünk, mikor mindezekkel megszégyenültünk, akkor tud bennünket, mint tehetetlen, megüresedett edényeket megtölteni a Krisztus ereje. S hogy még az adakozásról is szóljak, olvassátok el erre nézve a II. Korinthusi levél 8. és 9. részét egészen, a melyekben több fontos mondás közt, a milyen pl. az is, hogy: »a ki bőven vet, bőven is arat, s a ki szűken vet, szűken is arat«, az a főfontosságú mondás is van, hogy a macedóniak, a kik szegénylétükre is bőven adakoztak, nemcsak pénzüket, hanem elsősorban is »önmagukat adták az Urnak«. Az

adakozásnak is, mint minden egyéb jó cselekedetnek ez a titka. Adjuk magunkat egészen át az Urnak. Miután Ő így mindent ad nekünk, adjuk neki mi is át testünket és lelkünket, időnket és pénzünket, családunkat és háztartásunkat, hivatalos dolgainkat és társadalmi összeköttetéseinket, Ő mindezt elfogadja, megszenteli, s nekünk boldogságot, békességet és örökéletet ad.

Egy kevés híján 12 ezer korona.

Ennyi volt a mi kisujszállási egyházunkban az 1908. esztendőben a kegyes adományok és hagyományok értéke, összege. Ebben benne van azon 6 kataszteri hold föld becsürtleke is, melyet egy nem is református vagyonos ember, néhai felesége emlékezetére szegények, árvák és özvegyek segélyezésére fundációként adott. Az ember lelke örömmel telik el, ha meggondolja, hogy a fentebbjelzett nagy összeget szivök indításából, senki által nem kényszerítelve, igen sokan még nevéket sem engedvén említettetni — gyűjtötték, hordták össze száz és száz jöltevő, mert kevés család van városunkban, mely, ha csak egy fillérrel is, hozzá ne járult volna ehhez a valóban nagy summához. Alacsonyan járó, közönséges lelkek — persze miközöttünk is vannak, akik megszólják azokat a jöltevőket, kik az árvák, szegények könyeit szárogatják. — Van o'yan rövidlátó, szánandó, gyöngelékü teremtés is, aki azt mondja: »No, most már lesz pénze az ekklezsiának!« Nem gonpolja meg az ilyen lelki nyomorék, hogy a feni összeg, szivek jó kincsei, nem egyházfenntartására fordittatik (pedig bizony az egyház koldusabb a koldusnál, — a 30 ezer

koronányi befizetetlen egyházi adó, meg az évről-évre növekedő kiadások miatt!) — nem az egyház fentartására mondom, hanem egyik rész szegényeknek, másik özvegyeknek, harmadik templom tatarozásra stb. az egyház ugyszólván csak őrzője és kezelője a reá bízott alapítványoknak, azokat elkölteni, a tőkékhez hozzányulni világért sem szabad.

Az Isten nyissa fel a lelki vakok szemeit.

A jó Isten áldja meg mind a két kezével, ki csak egy fillért áldozott is a jó célra, az Ur dicsőségére!

Az Isten munkálkodjék Szentlelke által, hogy úgy legyen más években is, mint a múlt esztendőben s úgy legyen más ekklezsiákban is, mint minálunk.

Elszámolás a „Szeretet“ 1908. évi pénzforgalmáról.

A mindenekre megsegítő nagy Isten iránti hálával számolok el. Velem volt a munkában; erőt adott. Jó emberek sem hagytak el. Istennek legyen hála; az embereknek lelkemből származó elismerés!

Összes bevétel önkéntes adományokból: 915 K. 10 f.

Összes kiadás nyomdásznak, lapkihordónak, postadíjakra 743 K. 14 f.

Maradék: 171 K. 96 f.

Ehhez hozzászámítva az 1907.

évi maradványt: 145 K. 56 f.

Együtt: 317 K. 52 f.

Ehhez már jött az új év egy

pár első napján: 42 K. 98 f.

Ez tészen összesen: 360 K. 50 f.

(Majd kimutatom névszerint az adakozókat)

Ennyi pénzem van; ez elég lesz körülbelül öt hónapra, addig majd mozdulnak

a szivek s megél a »Szeretet«, hiszem az Isten szerint.

A vidék is kezd e kis ujság körül csoportosulni. Más helyekről is érkezett pénz: Debrecenből, Budapestről, Amerikából is. Legelőbbet Dévaványa küldött, honnan csak egy gyűjtő: Nyitray Kántor ur 26 K. 10 fillért adott kezeimhez. Buzgóságáért Isten kegyelmét kérem reá s az adományozó kegyesekre. — A városunk körüli tanyák lakói, még a gyermekek is, nagyobb összeget gyűjtöttek, majd a következő számban közleni fogom.

Sok örömet engedett nekem a kegyelmes Isten a »Szeretet«-ben. Céлом egészen ennek és egyházam előbbvitelének élni, annak szentelni életemet, minden erőmet. Céлом: mind szebbé, tartalmasabbá tenni a lapot, hogy a Kunság s a szép magyar alföld lakói lelki táplálékot, lelki örömet merítsenek, s igazságot és szeretetet nyerjenek lelkük számára a »Szeretet«-ből. Isten segíts!

Szeretetteljesen kérem azokat, kik már régebben adakoztak a »Szeretet« céljára, hogy céloban, mely nem más, mint e kis ujság fentartása, s mindeneknek vigasztalása, tanítása így irásban is: segíteni sziveskedjenek.

A »Szeretet« IV. évfolyama I. számának tartalma: Boldog új évet. A »Szeretet« negyedik évfolyama. A királyi és a Királyok királya (vers). Megöltek egy legényt. Keresztyén ifjusági egyesület. Egy gyönyörű gondolat. Egy kis iskolás leány: Nagy Mariska emlékezete. Vargha Gyuláné urnő aeszéde. Egy kevés híján 12 ezer korona. Elszámolás a »Szeretet« 1908. évi pénzforgalmáról.

Tekintettel arra, hogy sokan összegyűjtván, beköttették a »Szeretet« példányait, ez évtől kezdve az egyes ujságpéldányokat folytatólagosan fogjuk oldalszámoztatni.

A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelmő legyen mindnyájau tivéletek! Amen.